

Артурос Перес-Реврте

Ева

Роман

ФАБУЛА
ВИДАВНИЦТВО

УДК 82-311.3
П27

Оригінальна назва твору: Eva

Усі права збережено.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якій формі без письмового дозволу
власників авторських прав.

*Роман «Єва» ґрунтується на реальних подіях,
але сюжет і персонажі є вигаданими.
Автор змінив деякі історичні деталі згідно
зі своїм творчим задумом.*

Перес-Реверте Артуро

П27 Єва. Роман / пер. з ісп. І. Шевченко. — Харків : Вид-во «Ранок» :
Фабула, 2019. — 400 с.

ISBN 978-617-09-5829-7

«Єва» — друга книжка шпигунської трилогії популярного іспанського письменника Артуро Переса-Реверте. В центрі сюжету знов відчайдушний та безчесний агент Фалько, який працює на іспанського диктатора Франко.

Завдання головного героя — добути золото із запасників республіканського уряду. Проте за золотом полює і радянська шпигунка Єва. Ніхто з них не збирається поступатися здобиччю, а взаємний непереможний потяг додає цьому протистоянню особливої гостроти.

УДК 82-311.3

ISBN 978-617-09-5829-7

© 2017 Arturo Pérez-Reverte
© І. Шевченко, пер. з ісп., 2019
© «Фабула», макет, 2019
© Видавництво «Ранок», 2019

*Присвячується Хорхе Фернандесу Діасу,
головорізу з Буенос-Айреса.
На знак подяки за братерство. І за вияв честі*

Заглиблюючись в душу жінки, ти вирушаєш у небезпечну подорож.

Ганс Гельмут Кірт «Ріхард Зорге»

— Ви маєте ще якусь зброю?

— Лише мої руки. Але жоден митник не має права заперечувати щодо цього.

*Сомерсет Моєм «Ешенден,
або Британський агент»*

1. НОРДДОЙЧЕ ЛЛОЙД БРЕМЕН

Я не хочу померти сьогодні ввечері, подумав Лоренсо Фалько.

Не в такий спосіб.

Однак це мало ось-ось статися. Хтось збирався його вбити. Кроки за спиною пришвидшувалися і лунали дедалі ближче. Поза всяким сумнівом, вони бігли за ним. Він почув крик кур'єра, коли той полетів у темряву з оглядового майданчика Санта Лузія, і його тіло впало з висоти п'ятнадцяти-двадцяти метрів, розбившись об бруківку неосвітленої вулички в кварталі Альфама. Тепер настала черга Фалько — вони прагнули завершити роботу.

Пологий схил дозволяв йому прискорити ходу, але, з іншого боку, полегшував завдання переслідувачів. Двоє чоловіків. Він помітив їх, коли кур'єр — чиє обличчя було ледь видимим у тьмяному мерехтінні далекого ліхтаря; виділялися лише вуса і насунутий на очі капелюх,— простягнув йому конверт згідно з домовленістю, а мить по тому, вгледівши незнайомих, подав сигнал тривоги. Вони квалливо розійшлися — кур'єр рушив уздовж балюстради оглядового майданчика (саме тому його схопили першим), а Фалько кинувся вниз вулицею, туди, де миготіли вогні Лісабона, що розкинувся біля підніжжя цього кварталу, розташованого на пагорбі; туди, де під безмісячним зоря-

ним небом зливалася з нічним мороком широка темна смуга річки Тежу.

Шлях відходу тягнувся ліворуч, у неосвітленій зоні. Він пам'ятав це місце, оскільки вранці оглянув квартал, готуючись до нічної зустрічі. Таким було давнє професійне правило, що завжди спрацьовувало: перш ніж потрапити кудись, дізнайся, як швидко вийти звідти. Фалько згадав облицьовану азулежу¹ табличку на перехресті — Кальсадінья да Фігейра. Тісний провулок вів униз крутим схилом. Потрапити туди можна було за допомогою кам'яних сходів і залізного поруччя. Відтак він різко звернув наліво і збіг сходами, вчепившись однією рукою у поруччя, аби не спіткнутися. Наприкінці спуску, там, де провулок відхилявся вправо під прямим кутом, виднілася арка — настільки вузька, що двоє людей не могли пройти під нею одночасно.

Кроки лунали дедалі ближче, на перших сходинках. Я не помру сьогодні, повторив Фалько, бо маю цікавіші плани — жінки, сигарети, ресторан. Щось таке. Хай краще помруть вони. Дійшовши такого висновку, він скинув капелюха, намацав захований під стрічкою паперовий пакетик із лезом бритви і вийняв його звідти. Наближаючись до арки, розірвав обгортку, дістав з нагрудної кишені хусточку й обмотав нею руку, щоб безпечно затиснути лезо між великим і вказівним пальцями. Опинившись на місці, відскочив праворуч, притулився до муру і заціпенів, прислухаючись до відлуння кроків крізь стукіт пульсу у вухах.

Коли в просвіті арки показався перший силует, Фалько стрімко кинувся на нього і зліва направо чиркнув лезом по горлу. На темному обличчі спалахнула

¹ Азулежу — класичні португальські кахлі, виконані в блакитних і білих тонах.— *Тут і далі прим. пер.*

біла смуга — зуби роззявленого від несподіванки рота. Крик подиву миттєво змінився передсмертним хрипінням, повітря з легенів пораненого вирвалося назовні разом із кров'ю, що хлинула з перерізаної трахеї. Мішкувате тіло обм'якло, сповзло на землю і розплаталося під аркою. Друга тінь, що рухалася позаду, раптом зупинилася, тримаючись на відстані.

— Ну ж бо, покиньку,— дражнився Фалько,— підходь ближче. Вперед!

Три секунди пасивності. Можливо, п'ять. Обидва скам'яніли, тоді як лежачий чоловік хрипів і белькотів. Трохи згодом другий переслідувач повільно відступив у темряву, залишаючи поле битви.

— Не соромся! — крикнув Фалько.— Ходи сюди. Не кидай мене, будь ласка.

Кроки пришвидшилися, віддаляючись сходами вгору, аж доки не стихли. Тоді Фалько глибоко вдихнув повітря і посидів нерухомо, чекаючи, коли кров не стугонітиме в скронях і легке тремтіння в пальцях припиниться. Заспокоївшись, витер липку теплу рідину з руки й жбурнув подалі хустку і лезо.

Він нахилився, обшукуючи чоловіка, який нарешті завмер: пристебнутий до пояса ніж у чохлі, тютюн, сірники, дрібні гроші. У внутрішній кишені піджака лежав гаманець, який Фалько забрав собі. Звівшись на ноги, він роззирнувся довкола. Вуличка була безлюдною, і майже всі сусідні будинки тонули в мороці. Лише в кількох вікнах блимало світло, і десь приглушено лунало радіо — жіночий голос співав фаду¹. Вдалині гавкав собака. Чорне небо, як і раніше, було настільки

¹ Фаду — традиційний португальський музичний жанр, для якого характерні тужливі меланхолійні пісні, пронизані самотністю і болем втрати. Фаду — своєрідна «візитівка» Португалії, важливий культурний символ країни.

рясно вкриті зорями, що здавалося, ніби на Лісабон налетів величезний рій світлячків.

Якусь мить він розмірковував, чи не пошукати тіло кур'єра, який впав чи був скинутий з оглядового майданчика, але одразу відігнав цю думку. Як гласить старе прислів'я, цікавість згубила кішку. Його вже не обходило, чи вижив кур'єр, що пролетів п'ятнадцять чи двадцять метрів, перш ніж гепнутися об бруківку (найбільш імовірно, що помер). Фалько лише знав, що це португалець, який працював на франкістів за переконаннями чи за гроші, і що він передав йому інформацію, яку треба повідомити керівництву генштабу в Саламанці. Краще не ускладнювати собі життя. На вулиці міг з'явитися будь-хто — місцевий житель, випадковий перехожий, охоронець. Крім того, не виключено, що другий переслідувач вирішить повернутися і помститися за вбитого товариша. Важко прорахувати наперед. Робота Лоренсо Фалько була непередбачуваною: лотерея, безліч ризиків і комбінацій. До того ж конверт — причина нічної зустрічі — лежав у нього в кишені. Мертвий посередник нічим не міг зацікавити його. Анонімний безликий солдат (йому вдалося розгледіти лише смужку вусів під крисами капелюха); учасник брудної війни, що точилася на іспанських фронтах, у тилу, а також — за кордоном, у темних небезпечних місцях, подібних до цієї вулички. Мерзенні вчинки представників мерзенної професії. Шпигуни — такі ж безликі, як той республіканський агент, що валяється під аркою із перерізаною горлянкою, або другий змовник, який завбачливо втік, побоюючись, що його спіткає та сама доля. Жалюгідні пішаки на шахівниці, де розігрують свою партію сильні світу цього.

Фалько спустився до вулиці Сан Педро, час від часу озираячись і перевіряючи, чи не крадеться хтось слі-

дом. Пульсуючий біль пронизав праву скроню — очевидно, що підскаочив тиск. Він інстинктивно намацав у кишені флакончик з аспірином. Мігрені були його вразливим місцем — він впадав у ступор, втрачав здатність мислити і рухатися, судомно дихав, мов викинута на берег риба. Треба знайти воду і запити пігулку, але доведеться зачекати. Найважливіше — забратися звідси. І хутчіше.

Він обирав широкі вулиці, щоб уникнути пасток. Нарешті залишив Альфаму позаду і під тьманим світлом ліхтаря на вулиці Бакалейруш, огорнений вогким туманом, що тягнувся з річки, дістав із кишені конверт і розірвав його. І неабияк здивувався, виявивши згорнений надвоє рекламний проспект судноплавної компанії «Норддойче Ллойд Бремен». І більше нічого. Четвертинку аркуша з текстом на одному боці. Зображення трансатлантичного лайнера, а під ним — список суден і розклад рейсів до Америки й Східного Середземномор'я. Фалько знову поклав аркуш у конверт, заховав його в кишені й оглянув гаманець убитого. Там була невеличка сума грошей у португальських ескудо, які він без вагань привласнив; проїзний квиток на лісабонські трамваї; портрет молодої жінки; два посвідчення на різні імена, але з однаковою світлиною, де поставало обличчя худого смаглявого чоловіка з кучерявим рідким волоссям. Одне з посвідчень — португальське і явно фальшиве — видане на ім'я Жуана Нунеса, комерційного агента. Друге — іспанське, під грифом Служби військової розвідки, з печаткою Республіки — виписане на ім'я Хуана Ортіс Ідальго. Останній документ Фалько сунув у кишеню, а все інше жбурнув у смітник і пішов геть — прискореним, але не надто швидким кроком, аби не привертати увагу.

Відчинивши двері «Мартіньйо да Аркада» — маленької кав'ярні-ресторану з простими вибіленими стінами, розташованої на першому поверсі одного з будинків на площі Комерсіо,— Фалько помітив, що права манжета сорочки заплямована кров'ю. Він увійшов і, вітаючись з офіціантом, побачив у глибині зали Бріту Моуру, яка сиділа за крайнім столиком біля вікна, спиною до нього. Чоловік прослизнув до вбиральні, зачинився зсередини, відкрив кран, плеснув трохи води у долоні й випив дві пігулки аспірину. Потім скинув піджак, відчепив золоту запонку з накрохмаленої манжети й заходився відтирати пляму, доки кров майже не зникла. Просушивши манжету рушничком, причепив її назад. Годинник «Patek Philippe» на лівому зап'ястку показував, що він запізнюється на одинадцять хвилин. Нічого катастрофічного. Жінка, яка чекала на нього, навряд чи розсердиться. А навіть якщо розсердиться, її гнів швидко мине.

Він обмацав внутрішню кишеню, щоб перевірити, чи не загубився конверт. Потім уважно роздивився своє відображення в дзеркалі, шукаючи якісь сліди нещодавньої бійки. Але побачив лише привабливого тридцятисемирічного іспанця — елегантний темний костюм; чорне, блискуче від брильянтину волосся зачесане назад. Він поправив проділ, затягнув вузол краватки. Його обличчя втратило суворість, набуту за роки напруження і небезпечних пригод, розслабилось, засіяло іронічно-люб'язною посмішкою чоловіка, який запізнюється на побачення, але не має жодних сумнівів, що йому вдасться виправдатися.

— Куди ти, в біса, подівся? — обурилась жінка.— Я вже півгодини стирчу тут сама і чекаю на тебе, мов дурепа.

— Вибач,— відповів Фалько.— Термінові справи.

— Хіба не пізно робити справу? Ще й запросив мене сюди.

Фалько безтурботно посміхнувся.

— А що не так із цим місцем?

— Схоже на дешевий шинок. Ми могли б обрати щось краще, з музикою...

— А мені подобається. Приємні офіціанти.

— Маячня!

Бріта Моура не звикла до того, що чоловіки запізняються на побачення з нею. Темноволоса, з великими чуттєвими губами і приголомшливою фігурою, що приваблювала глядачів і дозволяла заповнити партер театру «Едем» (музичне ревю за її участі називалося «Вільна і незаміжня»). Вона користувалася фальшивими віями і сліпучо-червоною помадою в стилі актриси Джоан Кроуфорд. Як і Фалько, вона зачісувала своє довге волосся догори й закріплювала фіксадуром, відкриваючи чоло. Така зачіска надавала їй рішучого й дещо агресивного вигляду. У Португалії подібні обличчя часто з'являються на афішах або обкладинках ілюстрованих щотижневиків. Народжена двадцять сім років тому в крихітному селищі провінції Алентежу, Бріта належала до категорії жінок, яким молоді чоловіки залюбки віддають своє серце, а старі — свої гаманці. Вона пройшла тернистий шлях, перш ніж стала зіркою, тож без вагань змушувала розщедритися тих небагатьох щасливчиків, що підходили до неї достатньо близько. Втім, Фалько був її слабкістю. Вони познайомилися п'ять тижнів тому в ешторільському казино, коли грали в рулетку за одним столом, і відтоді зустрічалися час від часу.

— Чого б тобі хотілося? — Фалько незворушно вичав меню.

Вона незадоволено зморщила носика. Досі ображена.

— У мене пропав апетит.

— Я візьму запечену на вугіллі тріску. Ти питимеш вино?

— Ти — бездушний негідник.

— Ні. Просто я голодний.— Офіціант терпляче чекав.— Тобі теж замовити рибу?

Фалько збрехав: він взагалі не відчував голоду, але цей буденний ритуал допомагав йому заспокоїтися. Сховатися за щитом банальної розмови з гарною жінкою. Так йому краще вдавалося привести думки до ладу, визначитися з подальшими діями, відігнати свіжі спогади.

— Мені достатньо легкого супу,— сказала Бріта.— Я набрала забагато зайвих кілограмів.

— Це абсурд, моя люба. Ти ідеальна.

— Правда?

— Так. Розкішна.

Її обличчя пом'якшало. Вона обмацала свої стегна.

— А журналісти з «Ілуштрасао» пишуть, що я погладшала.

Фалько усміхнувся зі світською люб'язністю. Вийняв портсигар із черепашачого панциру і запропонував їй сигарету марки «Players».

— Ці журналісти — ідіоти.

Нахилившись над столом, Бріта простягла сигарету до срібної запальнички «Parker Beason».

— Ти замочив рукав,— сказала вона.

— Так.— Фалько підпалив власну сигарету.— Забризкав, коли мив руки.

— Дурнику, ти такий неухажний.

— Точно.

Вони курили, чекаючи замовлення. Фалько відчув, що головний біль минувся. Бріта розповідала йому

про свою роботу, успішні касові збори, нову виставу, прем'єра якої мала відбутися за два місяці. Про нещодавню пропозицію знятися у фільмі. Фалько підтримував бесіду із зацікавленим і доброзичливим виглядом, невідривно дивлячись жінці у вічі й демонструючи, що не пропускає ні слова. Він немовби діяв за сценарієм (хоча, власне, так і було) — вимовляв необхідні репліки й ставив доречні питання. Одна з причин твоєї фатальної привабливості, якось сказав йому адмірал, полягає у вмінні слухати так, ніби від цього залежить твоє життя і твоє майбутнє, і немає нічого важливішого у світі. А коли жертва розгадає твій трюк, буде надто пізно — ти вже встигнеш вкрасти її гаманець або встромити ножа в пах. Якщо ж це жінка — затягнеш її у ліжко.

— Куди ми підемо потім? — поцікавилася Бріта.

— Я про це не думав.

Фалько сказав правду. Його думки були зайняті іншими речами — конвертом у кишені, мертвим кур'єром, убитим республіканським агентом та його втеклим товаришем, який, певно, вже сповістив своє керівництво про те, що сталося. Він думав про те, як діятиме португальська поліція. Про рекламний проспект «Норддойче Ллойд Бремен» та співвідношення між указаними там кораблями й точними даними, які спершу треба розшифрувати, а потім передати керівникам НІОС — Національної інформаційно-оперативної служби. З іншого боку, він не поспішав, адже сеанс зв'язку з Саламанкою був призначений на завтрашній ранок. Проте навіть краса жінки, яка сиділа навпроти, не могла вгамувати його хвилювання. Існувала якась суперечність між інформацією, що містилася в конверті, і подіями, що мали місце в Альфамі півгодини тому. Щось не сходилося, і він знав, що не заспокоїться, доки не з'ясує, у чому проблема.

— Ще трохи вина? — Фалько підніс пляшку до її келиха. Посмішка жінки свідчила про те, що останні хмари розійшлися. Лід розтанув. Усе гаразд.

— Дякую, любчику.

Бріта Моура вже кілька разів переспала з ним. Чотири, якщо точніше: один раз — у готелі «Паласіо до Ешторіл», а три — у Лісабоні, в її розкішному помешканні, що в провулку Салітре. Ось чому він не чекав ніякої новизни, крім тимчасового теплого контакту з цим чудовим тілом, що залюбки приймало гостя у своїх потаємних вологих глибинах попри те, що його власниця була доволі передбачуваною в сексі й не виявляла особливої винахідливості. Отже, можна розраховувати на дві-три приємні години, перш ніж повертатися до готелю (Фалько не хотів ризикувати життям і ніколи не ночував у чужих помешканнях). Цей етап йому не подобався — тинятися вулицями на світанку, зануривши руки в кишені й піднявши комір піджака; уникати двірників, що поливають бруківку. Загалом перспектива залишитися з нею видавалася не дуже заманливою.

— Можемо потанцювати,— запропонувала вона.— У Баріо Альто. Біля Тавареса відкрили пристойний дансінг. Там грає негритянський джазовий оркестр.

— Непоганий варіант.

Бріта знову нахилилася до нього, спираючись ліктями на стіл і високо тримаючи заплямовану помадою сигарету. Пишні груди торкалися скатертини. Жінка була вульгарною і водночас вишуканою.

— Вгадай, що на мені... внизу,— прошепотіла вона, звабливо усміхаючись.

Демонструючи ввічливість, Фалько уважно поглянув на її лілову крепову сукню від дизайнера Баленсіаги. Під час останнього побачення вони жартували

про жіночу спідню білизну, тож відповідь здавалася очевидною.

— Чорний шовк?

— Нічого.— Вона стишила голос.— Там нічого немає.

— Опиши докладніше,— посміхнувся Фалько.

— А що описувати, дурнику? Геть нічого.

— Геть нічого?

— Так. Ні сорочки, ні трусиків.

— Ой!

Годину по тому Фалько переконався, що Бріта Моура не брехала стосовно відсутності білизни, коли вони танцювали в новому джаз-клубі і він пестив її стегна. Нічого зайвого не було між тканиною сукні й голим тілом, чиї чуттеві, співзвучні з обставинами рухи достатньо збудили Фалько, аби відвернути увагу від професійних тривог, що заповнили його думки. Можливо, подумалося йому, це вдала ідея — провести якийсь час у її помешканні та розставити всі крапки над «і» шляхом солодкого взаємообміну мікробами (привіт і прощай, красуне). Згодиться як вельми надійне алібі. Врешті-решт, ніч буде довгою, конверт захований в кишені, а в Саламанці, де о цій годині всі сплять,— план національного спасіння передбачав запровадження норм благопристойності серед нових іспанців,— ніхто не чекав від нього звітів до наступного ранку. Крім того, це допоможе захиститися від звинувачень, якщо португальська поліція розслідуватиме те, що сталося в Альфамі.

— Я в захваті від цього місця,— повторила Бріта.

Заклад називався «Бандит» і вважався модним у Лісабоні. Старанні офіціанти снували між столами, розносячи лід, шампанське, віскі й коктейлі з чудернацькими назвами. Оркестр, що складався з чорношкірих американців (або тих, хто успішно прикидався ними),

грав у глибині зали, на помості, а змоклий від поту натовп танцюючих, де переважали вечірні сукні й смокінги, розважався на майданчику. Всі вони були безмежно далекими від того факту, що за кілька сотень кілометрів звідси, по інший бік кордону, жорстока війна заповнює дороги біженцями, в'язниці — нещасними жертвами, а траншеї, канави й околиці цвинтарів — трупами. Скривившись у саркастичній гримасі, Фалько згадав, як востаннє зустрічав Новий рік перед війною, танцюючи з подругою у гриль-барі мадридського готелю «Палас». Він запитав себе, скільки людей з тих, що тоді кидали стрічки серпантину й цокалися келихами під бій курантів, святкуючи новий 1936 рік, уже загинули чи ось-ось загинуть?

— От дідько! — сказала Бріта. — Не озирайся. Тут цей бовдур Мануель Лоурінью.

Фалько все ж таки озирнувся. За одним із столиків, в оточенні друзів, сидів засмаглий імпозантний чоловік у смокінгу. Всі сміялися та пили вино.

— Той красунчик?

— Так. Ти його знаєш?

— Знайоме обличчя.

— Він грає у водне поло. Іноді про нього пишуть у світській хроніці.

— Ясно. — Фалько збагнув, у чому річ. — І що сталося між вами?

— Він мені докучає. У нас був короткий роман, але Мануель сприйняв це надто серйозно і не хоче відчепитися... До того ж він одружений.

— Я теж одружений, — пожартував Фалько.

Вона впилася нігтями в його руки.

— Брехун! Хто терпітиме такого розпусника?

Вони повернулися до свого столика. Лоурінью помітив їх і кидав виразні погляди на Бріту. Зануривши

руку у відерце з льодом, Фалько витягнув пляшку «Болінже» і виявив, що вона майже порожня.

— Замовити ще одну?

— Не треба.— Бріта відкрила сумочку і почала пудрити ніс.— Я вже нічого не хочу через того кретина.

— Анічогісінько?

Вона заховала пудреницю і зміряла його суто жіночим поглядом, що виражав моральну вищість.

— Ти дурний чи що?

Фалько позирнув на годинник. Потім згадав дотик жіночої шкіри під шовковою сукнею.

— Може, підемо звідси?

— Так буде краще. Інакше цей ідіот зіпсує нам вечір.

Фалько покликав офіціанта і розплатився, додавши щедрі чайові. Жінка звелася на ноги. Тієї ж миті Мануель Лоурінью — який виявився високим і кремезним типом — підвівся і попрямував до них. Бріта рушила вперед, навіть не глянувши в його бік. На відміну від Фалько, який збирався підморгнути йому, немовби говорячи «не переймайся, приятелю, сьогодні пощастило мені, а завтра пощастить тобі», але стримався, бо йому не сподобався вираз обличчя чоловіка. Той дивився на нього з такою ненавистю, ніби звинувачував у своїх невдачах.

— Агов! — крикнув він.

Від Лоурінью тхнуло дорогим англійським віскі, що не передвіщало нічого хорошого. Фалько пригальмував. Противник був майже на голову вищий.

— Слухаю вас, мій друже.

— Ми не друзі,— пробелькотів португалець.— І зараз я розквашу тобі пику.

Фалько покірно зітхнув. Навіть примирливо.

— Ви мене лякаєте,— мовив він.

І пішов слідом за жінкою, що віддалялася. У гардеробній кімнаті вони забрали її пальто та його капелюх (Фалько був без верхнього одягу) і вийшли надвір. Навпроти кабаре стояли два таксі й три запряжені кінськими екіпажі. Фалько збирався попросити швейцара, щоб той покликав візника, але раптом почув за спиною чийсь кроки. Озирнувшись, він побачив Лоурінью у світлі ліхтаря біля дверей.

— Ти йдеш, не привітавшись зі мною, Бріто.

Справи кепські, подумав Фалько. Ситуація ускладнювалася.

— Не маю жодного бажання вітатися з тобою,— відрізала вона.

— Це неввічливо з твого боку.

— Дай мені спокій.

Бріта сильніше вчепилася в руку Фалько. У праву руку. Але він завбачливо простягнув їй ліву.

— Я кілька разів телефонував тобі,— наполягав Лоурінью.

— Мені багато хто телефонує.

До них під'їжджав екіпаж, викликаний швейцаром. Лоурінью відразу перегородив їм шлях.

— Клята сука! — вигукнув він, випльовуючи слова.

Фалько насупився. Цей піжон перетинав межу. Або ось-ось перетне.

— Вибачте,— сказав він і спробував потягнути Бріту до екіпажу.

— Він назвав мене «клятою сукою»,— обурилася жінка.— Ти нічого не хочеш йому сказати?

— Сідай... Ми їдемо звідси.

Проте агресивний Лоурінью знову кинувся напереріз, розмахуючи руками, мов боксер, що готується до бою.

— Я тебе вб'ю,— погрожував він супернику.

Той глибоко зітхнув і випустив руку жінки. Він уважно роздивлявся обличчя нападника, що височіло зовсім близько від нього.

— За своє життя ти нікого не вбив,— повільно вимовив Фалько.

Можливо, подіяла інтонація. Жести чи погляд. Очі Лоурінью моментально відобразили суперечливі почуття, що опанували ним. Спершу подив, а потім — розуміння і страх. Чоловік відступив на крок назад. Відбувалося щось непередбачуване, і його затуманений алкоголем мозок намагався второпати, що саме. Але це тривало лише кілька секунд — Фалько не дав йому більше часу. Він зробив крок вперед — такий самий крок, яким португалець спробував збільшити відстань,— і з усмішкою розкинув руки, ніби пропонуючи дружні обійми, здатні владнати будь-яке непорозуміння. Не припиняючи руху і приязно усміхаючись — усміхнене обличчя змушує ворогів втратити пильність,— Фалько вдарив його коліном у пах, унаслідок чого Лоурінью зігнувся від несподіванки, а наступної миті — від болю. Попри успіх, Фалько знав, що такі удари справляють належний ефект секунди за три-чотири. Саме тому він вирішив наблизити свою перемогу, додавши ще один удар ліктем в обличчя. Той упав на коліна, однією рукою прикриваючи очі, а іншою — пах, зі свистом випускаючи повітря так, наче хтось стискав його легені.

Фалько розвернувся до швейцара, простягнувши йому згорнену надвоє купюру.

— Ви, певно, помітили, що сеньйор погано почувається,— спокійно зауважив він.— Ось чому він спіткнувся і впав. Ви ж це бачили, чи не так?

Швейцар заховав купюру в кишені свого мундира з галунами. Попервах він був шокований цією бійкою,

але тепер, отримавши заохочення, розплився в широкій посмішці.

— Все так і було, пане. Я бачив.

Фалько по-змовницьки посміхнувся у відповідь. Посмішка чоловіка, який анітрохи не сумнівається в людській жорстокості, дурості й жадібності.

— Очевидно, він перепив віскі.

— Безперечно.

Надворі ще було темно. Крізь щілину між завісами проникало світло, випромінюване неоновною рекламою портвейну «Сандеман», що висіла на фасаді будинку навпроти. Накинувши на голе тіло халат Бріти Моури, Фалько сидів у кріслі й кутив, роздивляючись тіло сплячої жінки. Завдяки радіаторам у кімнаті було тепло й затишно, і Бріта міцно спала, відкинувши ковдру. Він чув її ритмічне, спокійне дихання. Вона нерухомо лежала, широко розкинувши руки та ноги. Будь-яка менш приваблива жінка, що не могла похвалитися такою спокусливою фігурою, здалася б вульгарною в цій позі. Слабке сяйво, ніби просіяне крізь бузкове сито, вигідно підкреслювало обриси її тіла завдяки магічній світлотіні. Між темними заростями лобкового волосся відкривалася запаморочлива безодня. Перш ніж піти покурити, Фалько ніжно встромив туди пальці правої руки й витягнув їх зволоженими власною спермою.

Він холоднокровно думав про чоловіка, вбитого в Альфамі. Згадував белькотіння в його горлі й повітряні бульбашки, змішані зі струменями крові. Розмірковував — за звичкою і професійним обов'язком — про рідкі й текучі речовини. Про те, з якою дивовижною легкістю і неймовірною швидкістю з людини виливається п'ять літрів крові і неминуче настає кінець, адже

жоден тампон, жоден джгут, жодні підручні засоби не допоможуть затиснути рану і спинити кровотечу. І вкотре запитав себе, як виживають ті, хто намагається жити, ігноруючи цей беззаперечний факт: достатньо підійти до сплячої жінки й одним помахом руки перерізати їй горлянку, аби перетворити чудове тіло на шматок м'яса.

Чоловік розчавив недопалок у попільничці й підвівся, розтираючи ниючий поперек. Поза всяким сумнівом, Бріта була енергійною жінкою. Дуже енергійною. Зав'язавши пояс халата, Фалько пройшов босоніж до стільця, на чий спинці висів його піджак. Діставши з кишені конверт, попрямував до ванної кімнати й увімкнув світло. Якусь хвилю роздивлявся у дзеркалі своє відображення — квадратне, ледь затемнене щетиною підборіддя, чорне скуйовджене волосся, що спадало на чоло, суворі сірі очі, зіниці досі розширені від кокаїну, яким його пригостила Бріта години зо дві тому. У роті пересохло, відчувався неприємний присмак.

Відкривши кран, він жадібно ковтнув води й витягнув конверт із рекламним проспектом «Норддойче Ллойд Бремен». Менше восьми годин тому двоє чоловіків померли через цю брошуру, в якій не було нічого надзвичайного. Він уважно й ретельно вивчав назви суден і маршрути, але не помітив жодної особливої відмітки чи позначки. Потім підніс папір до носа і принюхався. Результат дослідження змусив його посміхнутися.

На скляній полиці стояв підсвічник зі свічкою і коробкою сірників. Звільнивши простір, Фалько поклав туди розгорнутий аркуш, запалив свічку і почав неквапливо й обережно водити нею під полицею, намагаючись, аби полум'я нагрівало аркуш, але не псувало його. Десь за півхвилини з'явилися слабкі червоно-охристі

рисочки, а за ними поступово проступили чіткі великі літери, виведені лимонним соком, сечею чи будь-яким невидимим чорнилом, унаслідок чого утворилися такі слова:

Маунт-Касл, капітан Кірос, судноплавна компанія «Норенья і Ко», Картахена — Одеса, четвер 9.

О чверть на десяту ранку худорлявий низенький чорновусий чоловік у коричневому смугастому костюмі (піджак був завеликим) пройшов, не знімаючи капелюха, крізь скляні двері, що вели до ресторану готелю «Авеніда Палас». Переговоривши з метрдотелем, він обвів приміщення допитливим поглядом і рушив туди, де вмовився Фалько — під великою кришталевою люстрою, поблизу вікна, звідки відкривалася панорама на площу Рестаурадорес, за столиком, де були розкладені газети «Секуло» і «Жорнал де Нотісіас».

— Який сюрприз,— мовив Фалько, відсунувши газети.

Той не відповів. Позирнув на один із заголовків «Інтенсивні бомбардування Мадрида франкістами», після чого перевів погляд на Фалько, зняв капелюха і поклав на стілець. Кидалася в око його засмагла лисина. Груба щетина на жирній шкірі. Втомлений вигляд.

— Ти вмієш влаштуватися,— нарешті мовив він, усівшись і роззирнувшись довкола.— Гадаю, номери коштують сто двадцять ескудо за добу.

— Сто сорок.

Співрозмовник кивнув, анітрохи не здивувавшись.

— Мені не завадить випити кави,— мляво сказав він.— Я всю ніч не міг зімкнути очей.

Фалько покликав офіціанта. На відміну від новоприбульця, у нього був свіжий і бадьорий вигляд,

адже щойно вийшов із душі і поголився у перукарні готелю, а перед цим тридцять разів віджався від підлоги, як зазвичай робив щоранку. Зачесане назад волосся, бездоганний проділ, костюм-трійка свинцевого кольору від «Андерсон & Шепард», як проголошувала етикетка на підкладці, шовкова краватка. Сірі очі спокійно вивчали співрозмовника — капітана Васко Алмейду з суворой ППДЕ, португальської таємної поліції. Вони давно знали один одного. Їхня дружба — або приятельство в межах розумного — зав'язалася відтоді, як Фалько працював на Василя Захарова і займався контрабандою зброї через лісабонський порт та інші місця: дерев'яні ящики без маркування, що значилися в документах як промислове обладнання та різні товари, ввозилися і вивозилися з цього брудного світу портових кранів, пакгаузів, провулків із вищербленими кахлями на мурах, борделів для моряків, кораблів, пришвартованих на причалах, що тягнулися від Алькантари до Каїш-ду-Содре. «Живи і дозволяй жити іншим» — таким було основне гасло тутешніх жителів. Фалько та Алмейда кілька разів успішно провертали всілякі афери й темні справи, ділилися секретною інформацією, хабарами й прибутками. Як полюбляв казати капітан, Португалія — маленька і бідна країна. Людям платять мало.

— Два трупи. В Альфамі.

Алмейда дивився не на Фалько, а на паруючий срібний кавник, що його офіціант щойно поставив на стіл. Він налив собі повну філіжанку кави без цукру.

— Один — іспанець, а інший — португалець,— додав він перед тим, як зробити перший ковток.

Фалько промовчав. Він спокійно сидів, спираючись долонями на край столу, біля тарілки зі скромними залишками тосту з маслом і склянки з-під молока (чоловік

давно не вживав каву). Терпляче чекав. Нарешті Алмейда замислено відсьорбнув ще кілька ковтків, витер вуса і звів на нього очі.

— Де ти був учора ввечері, мій друже?

Фалько витримав його погляд, вигнувши брови на знак подиву.

— Я вечеряв.

— А потім?

— Пішов до кабаре.

— Сам?

— Ні.

Алмейда дуже повільно кивнув головою, наче почув саме те, що очікував. Знову провів рукою по неголеному обличчю.

— Іспанець і португалець,— різко повторив він.— Першого зарізали, мов поросся.

— І що?

— У твого співвітчизника вкрали всі документи, але невдовзі його опізнав співробітник посольства. Він виявився республіканським агентом. Другий, португалець, впав із великої висоти. Або його скинули звідти. Якийсь там Альвес. Служив у транспортній компанії на вулиці Комерсіу.

— Навіщо ти мені це розповідаєш?

— Альвес працював на твоїх людей.

Фалько закліпав очима.

— «Моїх» людей? А хто вони?

— Іди до біса.

Запала довга мовчанка. Алмейда допив свою каву маленькими ковточками, після чого взяв сигарету, запропоновану Фалько. Останній мав дивовижну здатність відновлювати дружні стосунки від тієї самої миті, коли вони обірвалися бозна-скільки місяців чи років тому. Вистачало одного турботливого жесту,

плескання по плечу, спільних спогадів, щирої усмішки. З Алмейдою достатньо було викурити сигарету.

— Ти можеш довести, що вчора ввечері був не сам? — спитав капітан, випускаючи дим.

— Авжеж.

— І хто з тобою був? Чоловік чи жінка?

— Жінка.

— Відома?

— Вельми,— слабо посміхнувся Фалько.— Саме тому я буду вдячний, якщо ти не розголошуватимеш її ім'я.

— У такому разі назви мені місця, де ви були.

— Ми були в «Мартіньйо да Аркада» і «Бандиті».

— А потім?

— У неї вдома. Близько чотирьох годин.

— Де вона живе?

— У тому ж районі. Провулок Салітре, поряд із готелем «Тіволі».

Якусь мить Алмейда осмислював інформацію.

— Ти знав того іспанця? — зрештою спитав він.— Його звали Ортіс.

— Ні.

— А португальця?

— А португальця і поготів.

— Ти зізнався їй у коханні? — глушливо посміхнувся Алмейда.— Якщо ти проводиш ніч із жінкою, яка може підтвердити твоє алібі, бажано кілька разів повторити, що кохаєш її.

— З цією жінкою такої потреби не виникло.

— Тобі завжди таланить.

— Так.

Вони подивилися в очі один одному, як зазвичай це робили, граючи в більярд у кав'ярні «Шаве д'Оуро» за менш буремних часів. Потім Фалько вказав на газети.

— «Бенфіка» здобула перемогу над «Спортингом».

— І що з того?

— Хіба ти не вболіваєш за «Бенфіку»?

Вони ще трохи помовчали, не відводячи погляду.

— Як давно ми знайомі? — нарешті мовив Алмейда.

— Шість років?

— Вісім.

— Траплялося, що я витягав тебе з халепи.

— А я — тебе.

— Усе має свою межу, мій друже.

— Я не знаю, де ти зупинишся.

— Ці трупи ускладнюють мені життя.

— Вони не твоя проблема, Васко. Хай поліція проводить розслідування.

— Ні, це моя проблема, коли йдеться про таємних агентів, португальських громадян із розчавленими тілами та іспанських шпигунів із перерізаною горляною. Розумієш? Керівництво вимагає від мене конкретних результатів. За таких умов я не зважаю на друзів і приятелів.

— Справді? Але ж ваш президент Салазар симпатизує націоналістам.

Співрозмовник люто позирнув на нього. Фалько подумав, що саме так затятий антикомуніст Васко Алмейда мав дивитися на тих, кого допитував, — подейкували, що кожен десятий затриманий помирав у муках або з власної волі вистрибував у вікно. Наступної миті португалець похмуро роззирнувся довкола.

— Цього ранку, — сказав він, стишивши голос, — чхати я хотів на президента Салазара.

Витримавши паузу, капітан так глибоко затягнувся, що мало не допалив її.

— Крім того, — додав він, — мій уряд досі не визнав твій.

Фалько навіть пальцем не ворухнув, зберігаючи приязний вираз обличчя.

— Чого ти хочеш від мене?

Алмейда хитнув головою.

— Громадянська війна задля зміни кольору прапора — жажлива війна. Ви, іспанці, геть збожеволіли. Ви страшенно набридли нормальним людям.

— Я щось не розумію, хто такі ці загадкові «ви», — усміхнувся Фалько. — Кого ти маєш на увазі?

— Всіх — і червоних, і фашистів. — Зітхнувши, капітан поглянув на сигарету, ніби дратуючись, що хтось ставить під сумнів очевидні речі. — Ви не можете дошкулити португальцям, тож гризетесь між собою. Вам треба постійно чіплятися до когось.

— Ти не сказав, чому я завдячую честю снідати з тобою. У твоєму прекрасному місті.

Алмейда скривив рота.

— Ти опинився в Лісабоні не для того, щоб провести тут відпустку.

— Я приїхав у справі. Імпорт-експорт. Ти в курсі.

— Звісно. — Капітан загасив недопалок у порожній філіжанці. — Ти працюєш, а я байдики б'ю.

— Доведи це.

— Що саме? Що я чогось вартий?

— Що я зробив щось протизаконне.

— Я можу заарештувати тебе. — Він змірив його суворим поглядом. — Змусити добряче понервувати. Зіпсувати життя жінці, з якою ти нібито був цієї ночі.

— Не перебільшуй.

— Раджу не провокувати мене.

— І чого ти доб'єшся? Покладеш край нашій дружбі?

Капітан утомлено зітхнув.

— Не тримай мене за ідіота.

— Я й не думав...

Алмейда здійняв руку, зупиняючи його.

— Я не маю нічого проти,— сухо мовив він,— якщо ви, іспанці, ріжете один одного по той бік кордону або отримуєте контрабандну зброю від німців та італійців у лісабонському порту за умови, що платите тим, кому необхідно платити. На здоров'я. Це ваша справа. ПІДЕ поки що не втручатиметься. Але ми забороняємо вам зводити рахунки на нашій території й опоганювати нашу землю вашим брудом.

Фалько дозволив собі ледь помітний вияв нетерпіння.

— Послухай, ця розмова не має сенсу. Я не причетний до подій в Альфамі, хай би що там сталося.

— Я певен, що ти щось знаєш. Дай мені зачіпку — будь-яку дрібницю. І ми розійдемося миром.

— Якщо це зробили агенти Франко, я з ними не співпрацював. Запевняю тебе, я нічого не знаю.

— Невже? Така впливова особа, як ти, нічого не знає?

— Анічогісінько. Цілковитий нуль.

— Поклянись, що говориш правду.

— Клянусь.

Упродовж кількох секунд Алмейда пильно роздивлявся його. Потім зайшовся реготом.

— А сучий же ти син!